Jókai Mór színházi öröksége képekben – száznégy ritka fotó a nemzeti könyvtár Fotóterében

2025/08/13

Az MNMKK OSZK Fotótér elnevezésű online tartalomszolgáltatása új, különleges válogatással gazdagodott: a Jókai-emlékév alkalmából száznégy Jókai Mórhoz és színházi munkásságához kapcsolódó fényképet publikált.

Az MNMKK Országos Széchényi Könyvtár Fotótér **[1] elnevezésű online tartalomszolgáltatása új, különleges válogatással gazdagodott: a Jókai-emlékév alkalmából száznégy Jókai Mórhoz és színházi munkásságához kapcsolódó** fényképet publikált. **[2]**

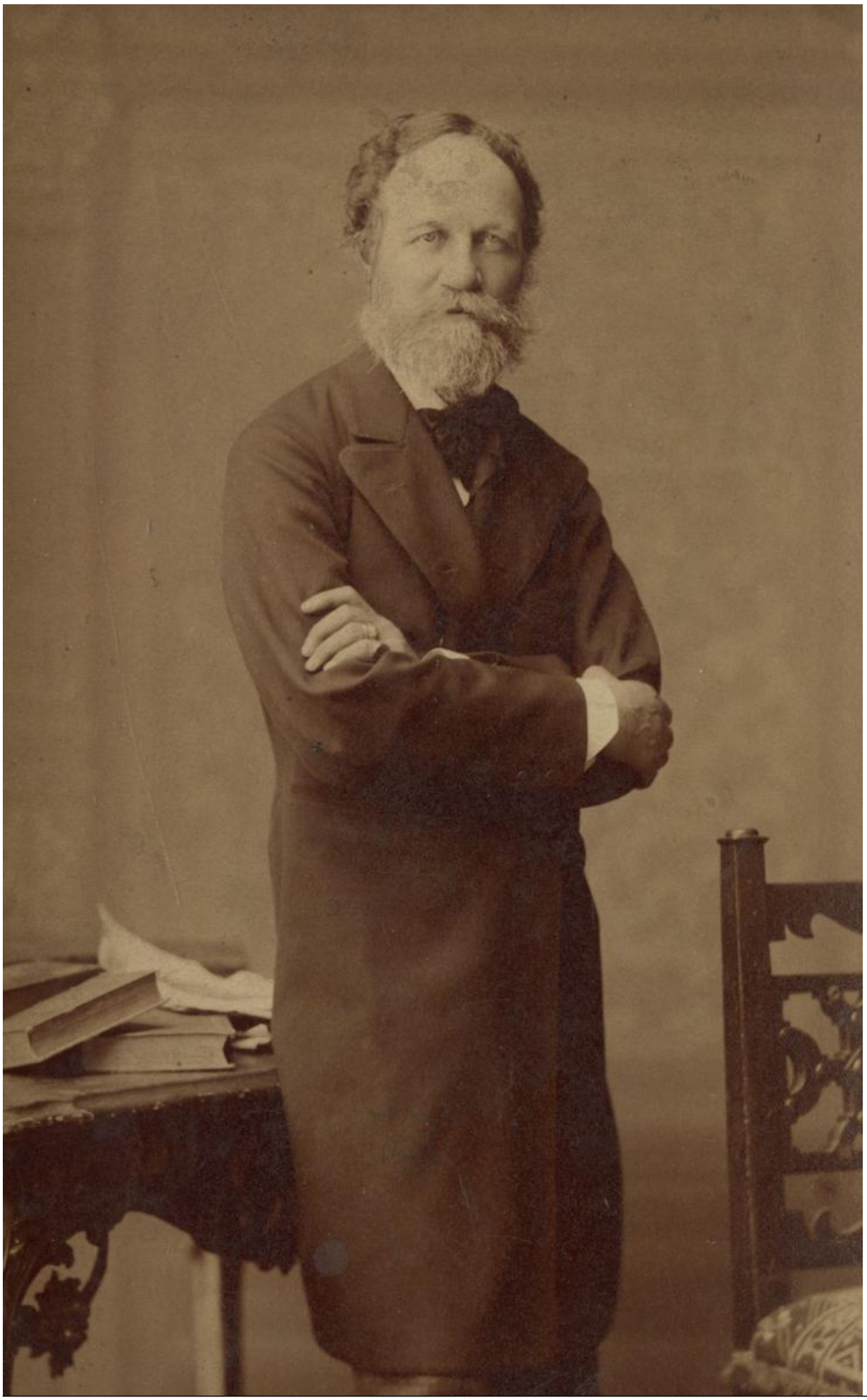

[3]

A Fotótér [1]a nemzeti könyvtár folyamatosan bővülő felülete, amely reprezentatív kínálatot nyújt az intézmény csaknem hatszázezer darabos fényképgyűjteményéből.

Jókai Mór regényei és publicisztikai életműve mellett több mint harminc drámai alkotás – tragédia, színjáték, népszínmű, ünnepi alkalmakra írt színmű és drámai prológ – szerzője is; műveiből számos dramatizálás, sőt operalibrettó készült. A most közzétett, száznégy darabból álló fotóanyag [2] a XIX. századi magyar színjátszás világába vezet, és az MNMKK OSZK Színháztörténeti és Zeneműtárának gazdag gyűjteményéből válogatott, Jókaihoz kapcsolódó legkorábbi fényképeket tárja a nagyközönség elé.

A fotók egyik része Jókait ábrázoló portré; [3] köztük felfedezhető több azonos felvétel is, amelyek dedikációjukban különböznek. Az ajánlások színészekhez és színházi vezetőkhöz szólnak, akik Jókai-darabokban vagy színpadra állításukban játszottak szerepet – így például Vízvári Gyulához (*Fekete vér*), Vidor Pálhoz (*A bolondok grófja*), Krecsányi Ignáchoz (*Helvila*), Festetics Andorhoz, a Nemzeti Színház igazgatójához (*Fekete vér*). Krecsányi nevéhez további két ősbemutató is köthető: *A gazdag szegények* (1893) és *A kőszívű ember fiai* színpadi adaptációja (*Keresd a szived*, 1896). A válogatásból nem hiányozhat Jókai két színésznő felesége, Laborfalvi Róza [4] és Nagy Bella [5] portréja sem.

[6]

[4]

[5]

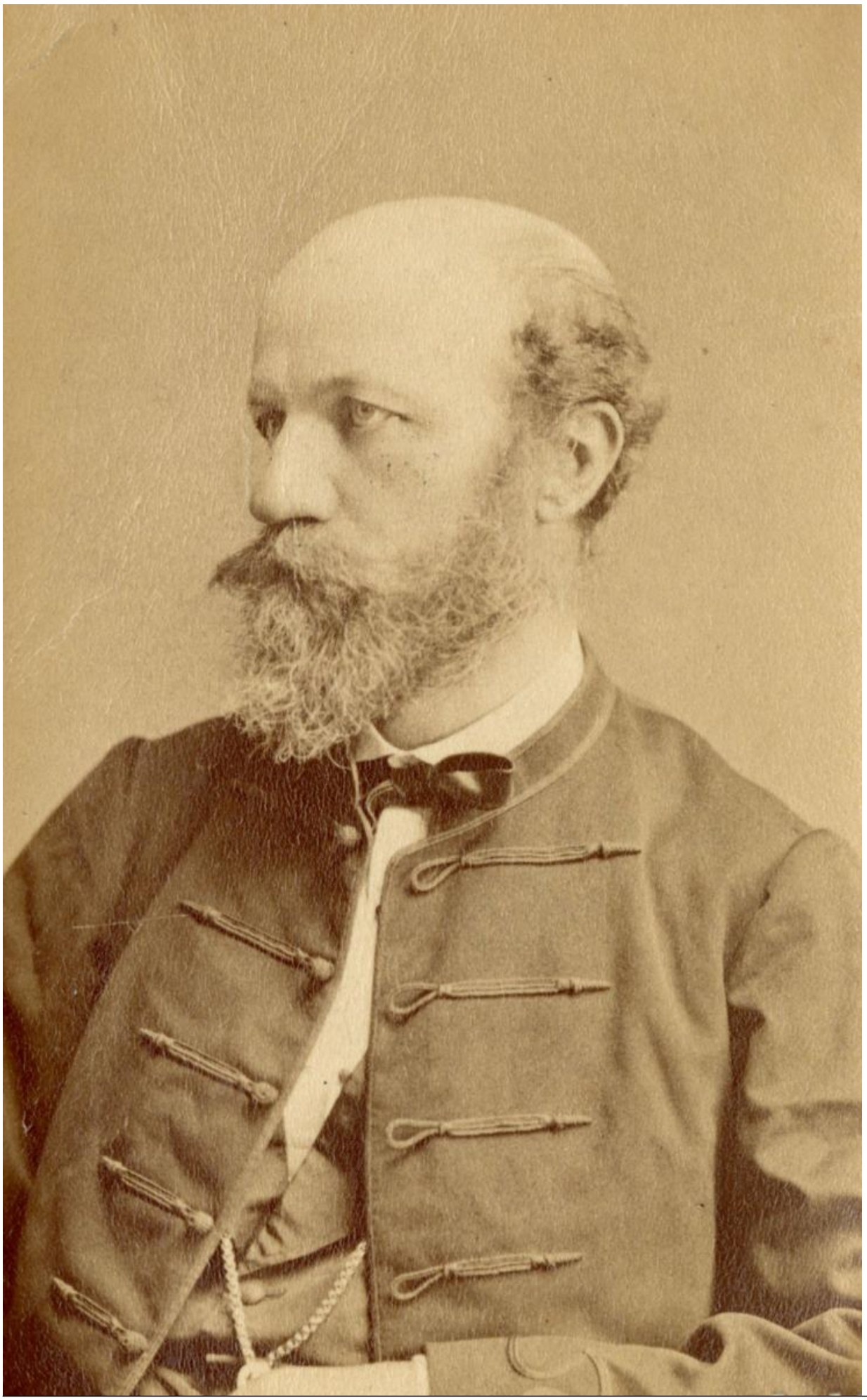

[7]

A másik nagy egység a jelmezes portrék és szerepképek sora, amelyek a Jókai-színművek budapesti, kolozsvári és pozsonyi előadásait idézik fel. A képek 1904 előtt készültek, így a fotókon olyan művek és adaptációk jelennek meg, amelyek Jókai életében vagy nem sokkal halála előtt kerültek színpadra. A Nemzeti Színház *Az arany ember* előadásainak dokumentumai különösen figyelemreméltók az 1902-es felújítás Noémijét, Ligeti Juliskát [8] ábrázoló fotótól egészen Márkus Emília [9] 1884-es szerepformálásáig.
Külön színháztörténeti érdekesség, hogy a gyűjteményben fennmaradtak a budapesti ősbemutató és az alig két hónappal későbbi kolozsvári premier szinte teljes szereplőgárdájának fényképei. A fotókon a korszak olyan jeles színészei és színésznői láthatók, mint Újházi Ede. [10] Nagy Imre. [11] Náday Ferenc. [12] Fáy Szeréna. [13] Szathmáryné Farkas Lujza. [14] Ecsedi Kovács Gyula. [15] Gerő Lina. [16] Szentgyörgyi István [17] és Medgyaszay Evelin. [18] Egy különleges, 1899-ben készült felvétel pedig a *Fekete vér* pozsonyi előadásából örökíti meg a fiatal Hettyey Arankát. [19] aki később a Nemzeti Színház tragikájaként vált ismertté.

A Jókai-emlékévhez kapcsolódó gazdag képanyag [2] nemcsak a kutatók, hanem a magyar színháztörténet és Jókai irodalmi öröksége iránt érdeklődő nagyközönség számára is páratlan lehetőséget kínál: bepillantást enged a XIX. század végi magyar színpad világába, és közelebb hozza a dráma műfajában is maradandót alkotott szerzőt.

[11]

[16]

[9]

[15]

Kapcsolódó tartalmaink:
Jókai 200 – Jókai Mór kései, eddig kiadatlan versei váltak elérhetővé a Copia virtuális archívumban [20]
Az én paradicsomkertem – A szerelmes Jókai Mór [21]
Nagy Bella, Boér Hermin, Blaha Lujza, Jászai Mari és Manga szerepe Jókai Mór Fekete vér című darabjában – 1. rész. [22] 2. rész [23]
Betekintés Jókai Gazda Kertjébe [24]
2025/08/14 - 18:25

Forrás webcím: https://oszk.hu/hirek/jokai-mor-szinhazi-oroksege-kepekben-szaznegy-ritka-foto-nemzeti-konyvtar-fototereben_2025

Hivatkozások:
[1] https://fototer.oszk.hu/
[2] https://fototer.oszk.hu/kereso/#targyszavak=J%C3%B3kai%20M%C3%B3r%20(1825-1904)&lelohely=.OSZK%20Sz%C3%ADnh%C3%A1zt%C3%B6rt%C3%A9neti%20%C3%A9s%20Zenem%C5%B1t%C3%A1r
[3] https://fototer.oszk.hu/torteneti-fenykepek/jokai-mor-haromnegyed-alakos-portreja-2/
[4] https://fototer.oszk.hu/torteneti-fenykepek/jokaine-laborfalvi-roza-es-jokai-mor-kettos-portreja/
[5] https://fototer.oszk.hu/torteneti-fenykepek/jokaine-nagy-bella-es-jokai-mor-kettos-portreja/
[6] https://fototer.oszk.hu/torteneti-fenykepek/jokai-mor-egesz-alakos-kepmasa/
[7] https://fototer.oszk.hu/torteneti-fenykepek/jokai-mor-felalakos-portreja-2/
[8] https://fototer.oszk.hu/torteneti-fenykepek/ligeti-juliska-mint-noemi-2/
[9] https://fototer.oszk.hu/torteneti-fenykepek/markus-emilia-mint-noemi-2/
[10] https://fototer.oszk.hu/torteneti-fenykepek/ujhazi-ede-a-gyermekszereplokkel-mint-fabula-janos-es-het-fia-2/
[11] https://fototer.oszk.hu/torteneti-fenykepek/nagy-imre-mint-timar-mihaly-6/
[12] https://fototer.oszk.hu/torteneti-fenykepek/naday-ferenc-mint-krisztyan-todor-3/
[13] https://fototer.oszk.hu/torteneti-fenykepek/fay-szerena-mint-timea-3/
[14] https://fototer.oszk.hu/torteneti-fenykepek/szathmaryne-farkas-lujza-mint-zsofia/
[15] https://fototer.oszk.hu/torteneti-fenykepek/e-kovacs-gyula-mint-timar-mihaly/
[16] https://fototer.oszk.hu/torteneti-fenykepek/gero-lina-mint-noemi/
[17] https://fototer.oszk.hu/torteneti-fenykepek/szentgyorgyi-istvan-mint-brazovics-athanaz/
[18] https://fototer.oszk.hu/torteneti-fenykepek/medgyaszay-evelin-mint-glyceria/
[19] https://fototer.oszk.hu/torteneti-fenykepek/hettyey-aranka-mint-corinna/
[20] https://oszk.hu/hirek/jokai-200-jokai-mor-kesei-eddig-kiadatlan-versei-valtak-elerhetove-copiaban_250217
[21] https://nemzetikonyvtar.blog.hu/2025/02/14/az_en_paradicsomkertem
[22] https://nemzetikonyvtar.blog.hu/2025/03/11/nagy_bella_boer_hermin_blaha_lujza_jaszai_mari_es_manga_szerepe_jokai_mor_fekete_ver_cimu_darabjaban
[23] https://nemzetikonyvtar.blog.hu/2025/03/12/nagy_bella_boer_hermin_blaha_lujza_jaszai_mari_es_manga_szerepe_jokai_mor_fekete_ver_cimu_darabjaban_216
[24] https://nemzetikonyvtar.blog.hu/2025/02/25/betekintes_jokai_gazda_kertjebe_a_digitalis_bolcseszeti_kozpont_virtualis_kertrekonstrukcioja
[25] https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek
[26] https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek-cimlapon